

LLIBERTAT!

PERIODICH NACIONALISTA REPUBLICÀ

Any I. - Núm. 1.

Mataró 13 de Setembre de 1906.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Riera, 72-2.^{on}, 1.^a

5 cénts.

SALUTACIÓ?

No 'n fem. Ja estem cansats de tant rutinisme que fa dir als homes lo que no senten. Potser algú 'ns trobarà mal educats, pero nosaltres li dirém que may hem temut les excomunicions y que no admetém l'educació quant se converteix en hipocresia. Per aixó no saludém, confesant sincerament que n'hi ha que no ho mereixen. Qui vulgui que 'ns llegeixi y si en el curs de nostra vida periodística aném conseguint el fi desitjat desvetllant concienses y fent homes lliures, que vinguin ab nosaltres á la lluyta, aquest serà 'l premi de nostra feyna.

La Redacció.

Setembre 1906.

QUI SOM Y PERA QUE HO SOM

Aixó debém aclarirho.

Som nacionalistes demòcrates y republicans. Ho som per rahó natural y per la forsa del sentiment.

Som lo primer per que sabém qu' Espanya no es com molts creuen una nació, sinó un conjunt de nacions portades á l'unificació contra la llur voluntat. Les necessitats y 'ls temperaments de cada una d'elles son en absolut distints. Y com á partidaris que sempre hem sigut de la llibertat en tots sos aspectes, no podém conformarnos á que totes sien sotmeses á un mateix códich y á un régim exacte ja qu' aixis per forsa n'ha de resultar alguna de violentada.

Aquestes nacions tenen drets y causes de fonament indiscutible, que 'ls hi donen tota la forsa de la personalitat nacional que poseheixen, y com á acoblament que son de sentirs y pensars comuns, de cap manera poden ser considerades com á regións, ja que per tals s'entenen les que formen les comarques de les naturals y llegítimes nacionalitats.

Som demòcrates per que no respectém suprimacies erigides en despotismes pel fanatisme del poble qui forja ses propies cadenes en l'enlluarnament dels poders divinissats, y per que l'igualtat de drets y de debers per tots els ciutadans dintre d'un poble.

Y som republicans per que creyém que 'n les actuals circumstancies se fa necessari eregir un govern qu' encarni y defensi aquestes aspiracions genuines del nostre poble, ja qu' aquest aburreix y condempna ab ses inclinacions lliberals y expansives als sistemes qui com el monárquich son un pes feixuch per la seva ordenació económica y un insult incalificable pera la seva dignitat.

Per aixó farém doctrina nacionalista, democrática y republicana perque tenim la plena convicció de que essent, mes catalans, mes demòcrates y mes republicans, disposarém de major sinceritat, germanor y llibertat pera lluytar ab mes ventatja fins á conseguir la plenitud de nostres aspiracions qui son les de la pau y la germanor entre tots els pobles lliures enllassats per una franca y efectiva ABRASADA UNIVERSAL.

Aquest en nostre programa qu' estém sempre disposats á defensar.

Aymants de la discussió honrada, LLIBERTAT! ofereix ses planes als qui vulguin combatrer nostres aspiracions. Tindrém sempre resposta (menys als qui cerquin enfangarse en els personalismes) per aclarir lo que nosaltres creyém la única vritat.

J. MOLIST Y RIBAS.

Mataró, Setembre 1906.

PER SOLIDARITAT.....

El desitj de pau y l'afany d'avenç, s'han cristallissat en una paraula—que pot ser tot una política.

Solidaritat tal com la concebeixo, traspasa les fites que li posaren els primers definidors; es com un método nou admés y aplicat per tots á la tasca de fer lliure, próspera y gran á Catalunya.

Per *Solidaritat* els vells partits no tenen per retallar ni un trosset de la tela de les seves banderes, sinó que tots ells seguirán,—els uns mirant embabiecats el passat, esperant que tot surti de les tombes que tanquen les coses mortes—y els altres frisosos del avenir, —no deixarán ni un moment de dar voltes, volteretes y salts mortals, sobre la corda fluixa del ideal.

La lluyta d'interesos, classes, intitucions, y doctrines proseguirá com avans, perque si no fós aixis el progrés se detindria, y fora com si Catalunya, que forma part de la terra, deixés de girar al voltant del sol.

Lo que s'haurá obtingut es qu' els homes, els catalans, no renyeixin, no 's barallin no s'insultin. Lluytarán com sempre, respectantse y *Solidaritat* haurá comensat entre nosaltres el benvingut imperi de la tolerancia.

Per *Solidaritat*, tots de comú acort, portant cada hú la llum de la seva sabiesa, y els menos sabis el fanalet de l'experiencia, clasificarém ab ordre, gñaduarém ab acert y lógica, confeccionarém ab cuidado, il·luminats pel sentit práctic de la rassa, la série de les qüestions, dels problemes genuinament catalans, perque una vegada ben estudiats y degudament documentats, podém anar oferint é impositant les adequades solucions morals, socials, econòmiques y polítiques que transformarán nostre poble y determinarán el màxim de la cultura, de la producció y de la forma de Catalunya.

Per *Solidaritat* allunyant cacichs, *cuneros*, encasillats y tupinayres, arriarém á veure en el Parlament la representació vritat y autèntica de la nostra terra.

Per *Solidaritat* afirmarém vigorosa la personalitat jurídica y social de Catalunya, preparant aixis la seva constitució autonómica, deixant ab ella el motllo de la definitiva constitució d'una Espanya nova, no somiada fins are.

Per *Solidaritat* el temperament catalá, el geni catalá anirà esplayanse fins arribar á n'aquell grau d'expansió que s'agita en les entranyes de Catalunya.

Tot aixó per la *Solidaritat!*

Y ara vuy acabar dihent, lo que no he dit may á ningú, oferint á n'els llegidors de LLIBERTAT!—noble títol per un periódich!—paraules sortides dels llabis d'un gran home.

Era la tarde del 20 de Maig y milés, fleres inmensas de ciutadans, tot un riu de caps habian desfilat devant de la tribuna, hont drets, el cap descobert es trobaven els hostes de Catalunya.

Les primeres ombres del crepuscol qu'el sol semblaba haver contingut tot lo que l'hi habia sigut posible, en honor de la gran festa, caigueren de sopte sobre el cuadro d'aquella espléndida manifestació.

—«¿Quin efecte l'hi fá?—vaig preguntar an'aquell home, per molts títols il·lustre, coneixedor de l'història, mestre consumat, veritable sacerdot de les grans filosofies, *adivino* del cor y de la consciensa de les multituds, y aquell home em vá dir á cau d'orella, ab veu molt fonda, no sé si trist ó joyós, espantat ó esperançat:

«*Esto es una nación que comienza.*»

Y sos ulls grandiosos, plens de llum, es dilataren com volent anticipar á si mateix, la visió exacte de l'*Avenir*.

EMILI JUNOY.

Puigcerdá 24 Agost 1906.

11 SETEMBRE 1714

Poques hores després d'haberse complert un nou aniversari de la trista data, sortim nosaltres á fer pública manifestació dels ideals renovadors ab el crit de *Llibertat!*

Ell es el ressó de les gestes qui retrunyirán per l'espai, mentres una satisfactoria indicació no vingui á retornarnos els drets llegítimes que 'ns arrebasaren els qui sense forsa pera devenir franchs combatens, no foren mes qu'una taifa criminal de traydors.

Sols qu' avuy al passar pels llavis de les generacions novelles, aquest crit ve prenyat d'intencions y propòsits mes expansius. La llibertat qui nosaltres reclamém no es la d'aleshores. Nosaltres no sotmeteriem ni sotmeterém may la sort de Catalunya al capritxo de dos monarques que 's disputen una corona.

Creym que la vida y els drets del poble estant molt per sobre de l'interés mesquí y estúpit d'una familia divinissada per la forsa del fanatisme y la superstició que sols son possibles entre els ignorants.

L'horrorosa desfeta del 1714 ens afirma mes y mes en aquest criteri. Si Catalunya al perdre el monarca darrer de la seva propia dinastia y quedar aixis desprovista d'aquella tradició lliberal y democrática que la distingí, s'hagués oposat fermament á l'introducció estrangera á qui apoyaven els discutibles drets de primogenitura que 's feu respectar, y hagués constituït la República Catalana, á ben segur que després no hauria rebut les ires de Felip V quines conseqüenses sufrim encara.

¿No 's regonexeren els falsos drets d'una familia? Donchs mes rahó hi hauria encara